

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת כתובות

דפים קה - קיב, פרשת במדבר תשע"ה

דרך ישרה תמצית הדף

פרק י"ג - סני דיני

דף קה

*שמועות חנן. *שכר לדון. *שוחד והמעשים.

א. שמועות חנן שלא הודו לו חכמים 1. מי שהלך למדינת הים ואשתו תובעת מזונות, לחנן תשבע רק בסוף כשגובה כתובתה ולחכמים נשבעת אף בתחילה כשגובה את המזונות. 2. דף קז, מי שהלך למדה"י ואחר פרנס את אשתו, לחנן איבד את מעותיו והניחם על קרן הצבי ולחכמים ישבע כמה הוציא ויטול, ובהלוה חייב הבעל. ואמרינן דהמודר הנאה מחבירו שוקל שקלו ומחזיר אבדתו כיון דעביד מצוה, ופורע את חובו אליבא דחנן או ככו"ע וכגון שלוח שלא ע"מ לפרוע מיד ולאידך מ"מ מצילו מכיסופא.

ב. הקושיות כיצד יכל קרנא לדון וליטול שכר משני בעלי הדין 1. ליכא שוחד, כיון דנטל מתרוייהו. 2. אף דלזכות את הזכאי אסור, מ"מ נטל בתור שכר. 3. הנוטל שכר לדון דינו בטלים, הכא הוי שכר בטלה. 4. דיינן שנוטל שכר הוי מכוער, הכא איירי בהפסד מוכח שהיה מריח יין.

ג. השמועות בשוחד 1. חש בעיניו משלם הרבה וספק מתרפא, ובשוחד שוה פרוטה נהיה סומא. 2. אפי' חכם גדול וצדיק גמור אינו נפטר מהעולם עד שישתמא לבו ותטרף דעתו. 3. דיינן שדומה למלך שאינו צריך לכולם הוא יעמיד ארץ, אבל איש תרומות ככהן שמחזר על הגרנות יחרסנה. 4. דיינן ששואל ולא משאל פסול אא"כ עושה זאת לאחשובי. 5. טעם שוחד דקירוב דעת הוי כגופיה ונוטריקון שהוא חד. 6. אסור לאדם לדון את אוהבו כיון שלא יראה עליו חובה ולא את שונאו שלא יראה לו זכות. 7. אפילו שוחד דברים אסור מדלא כתיב בצע, ועל הדיין לפסול עצמו. 8. המעשים בשוחד: יהיב ידא במברא לשמואל, סילק עוף מאמימר, כיסה רוק למר עוקבא, אריסו של רבי ישמעאל בר"י הקדים להביא לו ונטה לבו לזכותו, ראשית הגז לרי"ש בן אלישע, ודגים לרב ענן ושלחו לרב נחמן ונסתתמו טענות הבעל דין ובשל כך לא התגלה אליו אליהו.

דף קו קז

*תרומת הלשכה וכספים נוספים. *מזונות בבעלה בחו"ל.

א. הדברים שנטלו מתרומת הלשכה 1. דף קה, גזורי גזירות על גזלנים בירושלים כגון קיטמה נטיעה, והם אדמון חנן בן אבישלום דהכא והשלישי חנן המצרי או נחום המדי, ושכרם צ"ט מנה. 2. מבקר

מומין. 3. ת"ח המלמדים הלכות שחיטה לכהנים. 4. וכן הלכות קמיצה. 5. מגיהי ספרים. 6. נשים האורגות בפרוכות שנעשו לצניעותא, ולצורך הבנין נטלו מבדק הבית. 7. בית גרמו עושי לחם הפנים. 8. בית אבטינס עושי הקטורת. 9. נשים המגדלות בניהם לטהרת פרה אדומה, וי"א שנתפרנסו ע"י נשים יקרות. 10. כלי שרת משום דהוו קרבן שנאמר שאר הכסף ומשמע כסף שיש לו שיריים, וכן בא מבדק הבית אם גבו והותירו משום דהוי צורך מזבח ולב ב"ד מתנה, וי"א ממותר נסכים או משיירי הלשכה. 11. הקטורת וכל קרבנות הצבור.

כספים נוספים במקדש מאין באו ולהיכן הלכו 1. בדק הבית, למזבח העולה הלשכות והעזרות. 2. שיירי הלשכה וזהו מותר התרומה, לחומת העיר ומגדלותיה שמחוץ לחומת העזרה, ולת"ק ריקועי זהב לבית קה"ק, לר"ש לכלי שרת ולר"ע לקיץ המזבח. 3. מותר נסכים, לר"ע למזבח הזהב וכלי שרת, ולר"ח סגן הכהנים לקיץ המזבח. 4. מותר פירות שהשתכרו בשיירי הלשכה, לר"ש לקיץ המזבח ולר"ע אין משתכרין בשל הקדש דאין עניות במקום עשירות ולא בשל עניים שמא יזדמן עני וליכא למיתב ליה.

אשה שבעלה הלך לחו"ל ועברו שלש חדשים ולא שמעו שמת, לרב פוסקין לה מזונות משום דמשועבד לה ולשמואל אין פוסקין משום צררי או שמא א"ל צאי מעשה ידיך ונפ"מ בגדולה דלא ספקא ובקטנה דספקא. והשמועות 1. במשנתנו דנותנים מזונות, לשמואל זהו בשמעו שמת. 2. בא ואמר פסקתי מזונות נאמן, זהו בשמעו שמת אבל לבסוף בא. 3. בא ואמר צאי מעשי ידיך רשאי ואם ב"ד קדמו ופסקו יש לה, ה"נ בשמעו. 4. ב"ד יורדין לנכסיו ומפרנסין אותו ולא את ילדיו ודבר אחר וזה צדקה וי"א אף תכשיט, ומוקמינן להו"א בשליש וקשיא דה"נ ילדיו ולמסקנא בעד אחד כיון דיכולה להנשא. 5. יבם שברח יבמתו ניזונת מנכסיו, ודחי דליכא למיחש לצררי כיון דאין קירוב דעת ומעשי ידיה לא משעבדא ליה. 6. אשה שהלכה עם בעלה לחו"ל וחזרה ואמרה גירשני מתפרנסת ה"נ בשמעו שמת, ורק עד כדי כתובתה דאיהי אפסדה אנפשיה. 7. יש מזונות לקטנה שלא מיאנה, דאין לחוש לצררי כיון דלא מתפס וכן מע"י לא ספקא, ולמסקנא פסקינן כרב.

ג דף קח קט

*שמועות אדמון. *תביעת שמן וקנקנים.

השמועות שאמר אדמון ולא הודו לו חכמים 1. מי שמת והניח נכסים מועטיין, לרבנן הבנות יזונו ולאדמון הבנים יירשו ולא צריך להפסיד אף שיפה כחו להו"א שעוסק בתורה ולמסקנא שיוורש בנכסים מרובין. 2. הטוען את חבירו כדי שמן והודה בקנקנים, לאדמון הוי מודה במקצת הטענה ולרבנן ההודאה אינה ממין הטענה. 3. הפוסק מעות לחתנו ופשט רגל לחכמים תשב עד שילבין ראשה ולאדמון יכולה לומר שאביה פסק ולא היא לכן או כנוס או פטור, ולברייתא פליגי בפסקה על עצמה ואומרת כסבורה שאבא נותן, ובקטנה כופין את הבעל. 4. העורר על שדה וחתום עליה בעד, לחכמים איבד את זכותו ולאדמון יכול לטעון השני נוח לי ואם עשאה סימן איבד את זכותו, וזהו דווקא עד ולא דיין, לאחר ולא לעורר עצמו, ויכול לומר שעשה סימן רק בתלם אחד וכן לטעון שחזר ולקח. 5. הלך למה"י ואיכא אחד שבא מכח ארבעה, לאדמון ילך בדרך הכי קצרה ולחכמים יפרח באויר דיכול להחזיר את שטרותיו למוכרים, אבל מי שצוה שיתנו דקל לבתו וחלקו בנייהו את הנכסים ולא הביאו לה בטלה החלוקה משום דאכתי דיקלא גבייהו. 6. המוציא שט"ח על חבירו והוציא שמכר לו שדה במקום שקודם כותבין שטר, לאדמון הבע"ח פטור מדלא מסר מודעא ולרבנן חייב דהוא פקח שיוכל למשכנו וקסברי חברך חברא אית ליה. 7. שנים שהוציאו שטר חוב

זה על זה, לאדמון פטור ולרבנן כ"א גובה חובו. ופסקינן הלכתא כדברי חנן וכיו"ב יש מדברי אדמון שהלכה כמותו וזה בשלשת השמועות הראשונות שרבן גמליאל אמר שרואה את דבריו.

ג. המקרה שנחלקו בתביעת שמן וקנקנים 1. להו"א טענו חטים ושעורין והודה בשעורין פטור, ונדחה דלשמואל חייב. 2. טענו מדת שמן והודה קנקנים, ודחי א"כ מ"ט דאדמון. 3. בתבע מלא עשרה כדי שמן פליגי האם יש בלשון הזה אף קנקנים, ודחי דלרבי יוחנן טענו חטים ושעורים והודה באחד מהם פטור. 4. למסקנא תבע עשרה כדי שמן ואמר שמן להד"מ וקנקנים היו רק חמשה, ופליגי האם משמע שתבעו קנקנים וממילא יכול לגלגל שישבע על השמן.

פדף קי

*שט"ח זה על זה. *להוציא ממקום למקום. *מעות תשלומין.

א. שנים שהוציאו שטר חוב זה על זה לרב נחמן כל אחד גובה ולרב ששת כל אחד עומד בשלו, ופלוגתייהו להו"א שיש לאחד בינונית ולאחד זבורית ונחלקו האם שמין בשלו או בשל עולם ודחי דיגבו לתרווייהו יחד, ולמסקנא שיש לאחד עידית ובינונית ולאחד זיבורית. ומפרשינן אליבא דרב ששת אמאי לחכמים כל אחד גובה 1. אחד לזה וחמש שנים והשני לזה לעשר ופרע ביום שנשלמו חמש, ופליגי האם אדם עשוי ללוות ליומיה. 2. ביתמי שרק הם גובים אבל לא גובים מהם, ומקשינן דקאמר שכל אחד גובה וכן דיכול לזכות להם קרקע ואח"כ לטרוף אותה. 3. יש לו בינונית והיתומים גובים אותה ופורעים לו בזיבורית, ודחי דאי תפס מיתמי בינונית לא מפקינן.

ג. הדין להוציא ממקום למקום 1. שלש ארצות לנישואין יהודה עבר הירדן והגליל, מארץ לארץ לא מוציאינן אף מעיר לעיר, אבל באותה ארץ מוציאינן מעיר לעיר אבל לא מעיר לכרך אף שהכל מצוי בו מכיון דשיבת כרכים קשה. 2. מנוה יפה לרעה לא מוציאינן, ומרעה ליפה לת"ק מוציאינן ולרשב"ג לא משום דבודק וכן שנוי וסת תחילת חולי מעים. 3. הכל מעלין לא"י ולירושלים גם עבדים ואפי' מנוה יפה לרעה, ואם אינה רוצה תצא שלא בכתובה ואם היא אינו רוצה מגרש ויתן כתובה, ואין מוציאינן אף מרעה ליפה וה"ה בעבד שברח.

ג. באיזה מעות יש לשלם 1. בכתובה, נשא וגירש באותו מקום נותן ממעותיו, ואם עבר מקום לת"ק דכתובה דרבנן אזלינן לקולא בתר גובינא או שעבודא, ולרשב"ג דדאורייתא אזלינן בתר שעבודא לחומרא. 2. בשטר חוב, אם כתוב היכן גובה לפי מעותיו, ובסתם לפי מקום ההוצאת השטר. 3. כסף סתם מגבה מה שירצה, אבל לא נסכא דכתיב מעות ולא פריטי שלא נקרא כסף.

פדף קיא

*השבועות. *מעלת א"י. *לעתיד לבא.

א. השבועות שה' השביע 1. שלא יעלו בחומה או שלא יעלו לא"י. 2. שלא ימרדו באומות. 3. שאוה"ע לא ישתעבדו יותר מדאי בישראל. 4. שלא יגלו הקץ. 5. שלא ידחקו הקץ. 6. שלא יגלו לעכו"ם את סוד העיבור או טעמי תורה, ואם לאו מתיר את בשרם כאיילות.

ג. מעלות ארץ ישראל 1. הדר בה כמי שיש לו אלוה, וכן עדיף לגור בא"י בעיר שרובה גויים מאשר בחו"ל בעיר שרובה ישראל דהוי כעובד ע"ז. 2. הדר בה שרוי בלא עוון, וי"א דווקא בסובלי חלאים. 3. הקבור בא"י כקבור תחת המזבח בגז"ש אדמה. 4. אינו דומה קולטתו מחיים לקולטתו לאחר מיתה. 5. אסור לצאת מא"י לבבל וה"נ מבבל לשאר ארצות, ולרב יהודה כל העולה מבבל לא"י עובר בעשה שנאמר בבבלה יוֹבָאָו ושם יהיו ולאידך זהו בכלי שרת, וכן קסבר שהדר בבבל כאילו דר בא"י ובבל אינה רואה חבלי משיח. 6. כשרים שבבבל א"י קולטתן לענין קבורה וה"ה מחו"ל

לבבל. 7. מתי א"י חיים שנאמר נותן נשמה לעם עליה, ולאידך אתי דאף לשפחה שבא"י יש עוה"ב, ונבלתי יקומון קאי על נפלים. 8. המהלך ארבע אמות בא"י מובטח שהוא בן עוה"ב. 9. למתי חו"ל יש גלגול מחילות, לכן יעקב ויוסף בקשו לעלות ולהקבר בא"י שמא לא יזכו למחילות. הדברים שיהיו לעתיד לבא 1. לרבי אלעזר עמי הארצות אינם חיים שנאמר רפאים בל יקומו וזה במרפה עצמו מד"ת, ולרבי יוחנן זהו דווקא בעובד ע"ז ויש להם תקנה להדבק בת"ח וכאילו נדבק בשכינה וטל אורות טלך. 2. צדיקים יבצצו ויעלו בירושלים. 3. המתים יעמדו בלבושיהם, ק"ז מחטה. 4. א"י תוציא גלוסקאות וכלי מילת. 5. חטה תתמר כדקל וכשתי כליות, לא יהיה צער לקצרה אלא ע"י סיוע הרוח. 6. ענבה תהיה כקרון, ויצאו ממנה שלושים גרבי יין ועצים להסקה. 7. כל גפן צריכה עיר לבצור, ומאילן סרק יצא יין ויהא אדום מרוה וטעים לזקנים.

דף קיב

*ברכת א"י והמעשים. *חביבות א"י.

א. ברכת א"י והמעשים 1. פירות גדולים: שועל קינן בלפת ומצאו ששים ליטריין, היו תשעה קבין חרדל בבד אחד ומעציו עשו סוכת יוצרים, עלו וירדו בסולם לכרוב, בצרו מדלית אחת שלש מאות אשכולות ומלאו גרב מכל אשכול, אפרסק היה חמש סאין ולשנה הבאה התמעט, אשכולות בתחילה נראו כעגלים ואח"כ כעזים, גדרו מאה ועשרים כור מדקל אחד שעל הירדן. 2. ארץ זבת חלב ודבש, ע"י עזים שאכלו מתחת התאנים, הלך בשחר שלש מילין בדבש תאנים שהגיע עד קרסוליו, ובכל א"י יש שטח של כ"ב על ששה פרסאות של זבת חלב ודבש. 3. בברכותיה של א"י בית סאה עושה חמש ריבוא כורין: דבצוען הוו שבעים, וחברון פי שבע, ושלא בטרשים פי חמש מאות, ובברכה מאה שערים. 4. סאה ביהודה מוציאה חמש סאין, קמח סלת סובין מורסן וקיבורא. 5. הוציא מבית סאה שמן יין תבואה קטניות ורעיה. 6. ארץ צבי והוא שמן מחלב ומתוק מדבש ולא מחזקת פירותיה.

ב. חביבות א"י 1. רבי אלעזר אמר פלטי לי מתי שעלה לא"י, וכן כשנסמך וכשלמד את סוד העיבור. 2. רבי זירא לא מצא מברא ועבר במיצרא ואמר שהרי משה ואהרן לא זכו אליה מי ימר שאני אזכה. 3. רבי אבא נישק כיפי דעכו. 4. רבי חנינא תקן מכשולות העיר. 5. רבי אמי ורבי אסי עברו משמש לצל. 6. ר"ח בר גמדה מגנדר בעפרא, ומייתי שבדור שבן דוד בא קטגוריא בת"ח בזווי וצירוף.

הדגן עלך פרק י"ג – פני דיני _ וסליקא לה מסכת יבמות

שאלות לחזרה ושינון

א. כספים נוספים במקדש מאין באו ולאן הלכו (4)	ב. כספים נוספים במקדש מאין באו ולאן הלכו (4)
א. שמועות חנן שלא הודו לו חכמים (2)	ב. שמועות חנן שלא הודו לו חכמים (2)
א. הקושיות כיצד יכל קרנא לדון וליטול שכר (4)	ב. הקושיות כיצד יכל קרנא לדון וליטול שכר (4)
א. השמועות בשוחד (8)	ב. השמועות בשוחד (8)
א. דף קז – קז	ב. דף קח – קט
א. הדברים שנטלו מתרומת הלשכה (11)	ב. השמועות שאמר אדמון ולא הודו לו חכמים (7)

- ב. המקרה בת ביעת כדי שמן וקנקנים (4)
 דף קי
 א. המח' בשנים שהוציאו שטר חוב זה על זה
 ומ"ט כל אחד גובה (3)
 ב. הדין להוציא ממקום למקום (3)
 ג. באיזה מעות יש לשלם (3)
 דף קיא
 א. השבועות שה' השביע את ישראל (6)
- ב. מעלת ארץ ישראל (9)
 ג. הדברים שיהיו לעתיד לבא (7)
 דף קיב
 א. ברכת ארץ ישראל והמעשים (6)
 ב. חביבות ארץ ישראל (6)
 הדרן עלך מסכתא כתובות!

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

מכות שבועות 📖	יבמות 📖	ברכות 📖 עם מחודדין בפיך.
עבודה זרה הוריות 📖	כתובות 📖	שבת 📖 מהדורה חדשה.
מחודדין בפיך	נדרים 📖	עירובין 📖
זבחים 📖	נזיר סוטה 📖	פסחים 📖
מנחות 📖	גיטין 📖	שקלים ר"ה 📖
חולין 📖	קידושין 📖 - עם תורתך שעשועי,	יומא 📖
בכורות 📖 עם הקדמות ומושגים	סימני הדין, ותוספתא	סוכה 📖
ערכין-תמורה 📖	גבא קמא 📖	ביצה תענית 📖
כריתות-מעילה 📖	גבא מציעא 📖	מגילה-פורים 📖 עם מדרש,
נדה 📖	גבא בתרא א-ב 📖	תוספתא, ותמצית מחזיר יין לרמ"א
	סנהדרין א-ב 📖 עם "יש סדר	מו"ק חגיגה 📖
	לגמרא" ותמצית כל המסכתא.	

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.	שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.	באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.	קיצור חרדים מנוקד ומסודר.	איזוהי דרך ישרה - כיצד ללמוד לשגן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.	קיצור אלשין רות	הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.
	קיצור אלשין אסתר	
	קיצור אלשין איכה בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.	

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~137~

המערכת

